

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME,

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft sectorale voorwaarden voor inrichtingen voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie
- Tweede principiële goedkeuring

Samenvatting

Algemene milieuvoorwaarden, opgenomen in titel II van het VLAREM, gelden voor alle ingedeelde inrichtingen of activiteiten.

Sectorale milieuvoorwaarden, eveneens opgenomen in titel II van het VLAREM, gelden voor bepaalde types van ingedeelde inrichtingen of activiteiten en beogen het voorkomen en beperken van onaanvaardbare hinder en risico's die de betrokken inrichtingen en activiteiten kunnen veroorzaken. In voorkomend geval beogen ze ook het ongedaan maken van de schade die de exploitatie van de inrichting of activiteit heeft toegebracht aan het milieu.

Bij arrest van 25 juni 2020 stelde het Hof van Justitie dat de sectorale milieuvoorwaarden voor windturbines onwettig tot stand waren gekomen aangezien zij niet aan een milieueffectbeoordeling werden onderworpen.

Als reactie op voormeld arrest van het Hof kondigde het Vlaams Parlement op 17 juli 2020 het Validatiedecreet af dat de sectorale milieuvoorwaarden voor windturbines alsnog geldig verklaarde voor een periode van 3 jaar. Dit decreet werd op 24 juli 2020 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd en trad diezelfde dag in werking.

Dit decreet gelaste de Vlaamse Regering met de opdracht om binnen 3 jaar na de inwerkingtreding, en dus uiterlijk op 23 juli 2024, nieuwe sectorale milieuvoorwaarden voor windturbines vast te stellen en de daartoe vereiste voorafgaandelijke plan-MER-procedure te hebben doorlopen.

Voorliggend besluit strekt ertoe deze sectorale milieuvoorwaarden vast te leggen.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het voorontwerp van besluit is aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2022/383 van 21 oktober 2022.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd op 24 oktober 2022 verkregen. Voor een bespreking ervan zie infra punt 3A.

Op 28 oktober 2022 heeft de Vlaamse Regering haar eerste principiële goedkeuring gegeven. Zie hiervoor de documenten VR 2022 2810 DOC.1181/1, VR 2022 2810 DOC.1181/2 en VR 2022 2810 DOC.1181/4.

Dit ontwerp werd op 31 maart 2023 meegedeeld aan de Europese Commissie, met toepassing van artikel 5 van richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij.

Met toepassing van artikel 5.4.4 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM) en naar de geest van artikel 8 van het Verdrag van Aarhus van 25 juni 1998 betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, werd het voorontwerp van besluit via de website van het departement Omgeving kenbaar gemaakt van 22 november 2022 tot en met 20 januari 2023. Gedurende deze periode werd het ook ter inzage gelegd. Tijdens deze termijn kon elk persoon zijn opmerkingen meedelen.

Het openbaar onderzoek, en bijhorende grensoverschrijdende adviesvraag, over het ontwerp plan-MER vond tevens plaats van 22 november 2022 tot en met 20 januari 2023.

Tevens werd de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur, gelast om over het voornoemd principiële goedgekeurd voorontwerp advies in te winnen van de SERV, de Minaraad en de SALV, alsook het onderzoek tot milieueffectrapportage verder te zetten. Het advies van de adviesraden SERV, de Minaraad en de SALV wordt hieronder besproken samen met verwerking van de publieke consultatie en de milieueffectrapportage onder punt 2B.

2 INHOUD

A. SITUERING

Op 23 december 2011 werden de sectorale voorwaarden voor inrichtingen voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie vastgesteld. Op 31 maart 2012 traden deze voorwaarden in werking.

Bij arrest van 25 juni 2020 stelde het Hof van Justitie dat de sectorale milieuvorwaarden voor windturbines onwettig tot stand waren gekomen aangezien zij niet aan een milieueffectbeoordeling werden onderworpen.

Als reactie op voormeld arrest van het Hof kondigde het Vlaams Parlement op 17 juli 2020 het Validatiedecreet af dat de sectorale voorwaarden voor inrichtingen voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie alsnog geldig verklaarde voor een periode van 3 jaar. Dit decreet werd op 24 juli 2020 in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd en trad diezelfde dag in werking.

Dit decreet gelaste de Vlaamse Regering met de opdracht om binnen 3 jaar na de inwerkingtreding, en dus uiterlijk op 23 juli 2024, nieuwe sectorale voorwaarden voor inrichtingen voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie vast te stellen en de daartoe vereiste voorafgaandelijke plan-MER-procedure te hebben doorlopen.

Voorliggend besluit strekt ertoe deze sectorale milieuvorwaarden vast te leggen.

Voor een bespreking hiervan, wordt verwezen naar het verslag aan de Vlaamse Regering.

B. PLANPROCES

I. OPMAAK ONTWERPBESLUIT EN ONTWERP PLAN-MER

Zie Verslag aan de Vlaamse Regering.

II. VERWERKING INSPRAAK EN ADVIEZEN

De verwerking in extenso van de inhoudelijke opmerkingen van de adviezen en inspraak werd toegevoegd als bijlagen bij het plan-MER (Bijlagen 3 en 4) en deze worden nogmaals afzonderlijk gevoegd als bijlagen bij deze Nota aan de Vlaamse Regering.

Gelet op de doelstelling van de sectorale voorwaarden en de opmaak van een plan-MER, is het immers niet evident om een duidelijk onderscheid te maken tussen de inspraak op het plan an sich en inspraak op het ontwerp van plan-MER. De opmerkingen werden dan ook in gezamenlijke tabellen opgenomen.

Er werden circa 130 *inhoudelijk unieke* inspraakreacties, incl. adviezen, geregistreerd. Er werden ook handtekeningen verzameld bij bepaalde inspraakformulieren. Zo werd ondermeer voor een bepaalde inspraakreactie een 160-tal handtekeningen in totaliteit verzameld. Identieke inspraakreacties die meermaals werden ingediend door verschillende personen, werden bij het verwerken van de inspraakreacties niet afzonderlijk opgelijst en slechts éénmalig, gesynthetiseerd weergegeven in de tabel.

Met inspraakreacties die handelen over concrete windturbineprojecten of over andere activiteiten dan windturbineprojecten kon geen rekening gehouden worden en werden ook niet opgenomen in de tabellen. Het plan-MER beoogde geen onderzoek van de milieueffecten van specifieke windturbineprojecten. De focus van het plan en het plan-MER ligt namelijk op de VLAREM-voorwaarden m.b.t. slagschaduw, geluid en veiligheid voor windturbines ter bescherming van de mens die van toepassing zijn op alle windturbineprojecten die in Vlaanderen gelegen zijn én die onder het toepassingsgebied van de rubriek 20.1.6 van de indelingslijst (inrichtingen voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie) vallen.

De inhoudelijke reacties van adviesinstanties werden gesynthetiseerd weergegeven en verwerkt in een tabel. In totaal formuleerden 23 Vlaamse steden en gemeenten, 1 provincie (Vlaams-Brabant) en 2 Vlaamse administraties (Departement Omgeving en Agentschap Zorg en Gezondheid) een inhoudelijk advies. Ook de strategische adviesraden Minaraad, SERV en SALV brachten een advies uit. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Leefmilieu Brussel bracht ook advies uit. Adviezen van

adviesinstanties die lieten weten geen advies te geven, of geen opmerkingen te formuleren of over te maken, of een gunstig advies gaven, werden niet opgenomen in de tabel.

10 Vlaamse steden en gemeenten en een Vlaamse administratie (Departement Landbouw en Visserij) lieten weten geen advies te geven. Daarnaast verwittigden in totaal 10 Vlaamse steden en gemeenten dat ze geen opmerkingen formuleerden of overmaakten. Ook gaven 23 steden en gemeenten en een Vlaamse administratie (het Agentschap Natuur en Bos) gunstig advies. Vanuit Nederland werd een gunstige reactie ontvangen van Gedeputeerde staten van Zeeland.

a. Minaraad en SERV

De Minaraad en de SERV brachten een gezamenlijk advies uit. (Zie bijlage 4)

De Raden zijn in principe positief over de voorgelegde reglementaire ingreep. De Minaraad had reeds eerder gevraagd om de als gevolg van deze ontwikkelingen ontstane onzekerheid weg te werken voor bestaande en nieuwe windmolenprojecten (zie bv. Minaraad advies 2021|06, van 5 maart 2021).

De Raden wensen zich niet uit te spreken over de met dit besluit concreet opgelegde afstanden, uren slagschaduw en/of voorgestelde geluidsniveaus. De Raden vragen wel om verder te verduidelijken waarop de concrete voorwaarden gebaseerd werden. Voor bijvoorbeeld slagschaduw lijkt men vooral een vergelijking te maken met de gehanteerde normen in het buitenland.

- ⇒ Voor een verduidelijking van de oorsprong van de concrete voorwaarden verwijzen we naar het Verslag aan de Vlaamse Regering bij het besluit de Vlaamse Regering van 23 december 2011 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 februari 1991 houdende de vaststelling van het Vlaams reglement betreffende de milieuvergunning en van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft de actualisatie van voormelde besluiten aan de evolutie van de techniek.

Verder stellen de Raden vast dat er in de plan-MER slechts in algemene termen wordt doorgesproken op de biodiversiteits-component en dat men hierover vooralsnog geen standaard mitigerende maatregelen voorziet op het niveau van sectorale voorwaarden.

- ⇒ Het plan heeft betrekking op sectorale voorwaarden voor geluid, slagschaduw of veiligheid ter bescherming van de mens. In het plan-MER wordt gemotiveerd welke effecten relevant zijn en verder onderzocht werden in het plan-MER. De overige milieueffecten moeten worden in kaart gebracht door middel van de milieubeoordeling op project-niveau bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het project of windpark. Daarnaast kan bij de aanvraag van een specifieke omgevingsvergunning ook voor geluid, slagschaduw of veiligheid verder gegaan worden dan de sectorale voorwaarden, rekening houdende met lokale specifieke kenmerken van de omgeving van het project. Dit is de beoordelingsbevoegdheid van de vergunningverlenende overheid. Voorliggende plan-MER en het plan hebben enkel betrekking op de sectorale voorwaarden voor geluid, slagschaduw en veiligheid, en niet op andere plannen of programma's met betrekking tot windturbines.

Achterliggend bij dit alles is er de vraag of er een Vlaams scenario voorligt, dat rekening houdt met de specificiteit van Vlaanderen qua ruimtelijke ordening en qua potentieel enerzijds, en dat anderzijds ook de doelstellingen uit bijvoorbeeld het Windplan en het VEKP in rekening brengt. Wat dit betreft benadrukken de Raden dat er vaart gemaakt moet worden met de uitrol van hernieuwbare energie (onder meer wind) in Vlaanderen. Sinds de recent optredende energiecrisis is deze versnelling meer dan ooit nodig, met name ook om de Vlaamse energie-afhankelijkheid van het buitenland te verminderen.

- ⇒ Dit is niet het voorwerp van het voorliggend besluit. Het windplan 2025 omvat naast doelstellingen ook een actieplan dat net gericht is op de verdere uitrol van windenergie. Nog niet alle acties uit dit plan zijn uitgevoerd.

b. SALV

De SALV bracht een advies uit op 25 november 2022. (zie bijlage 5)

De adviesraad grijpt deze adviesvraag aan om, naast een gunstige appreciatie over het voorliggend voorontwerp van besluit, ook aanbevelingen aan te reiken met het oog op de versnelde uitrol van duurzame (wind)energie-productie in de land- en tuinbouw.

- ⇒ De bemerkingen hebben vnl. betrekking op ruimtelijke, procedurele of sociaal-economische aspecten. De focus van het ontwerpbesluit ligt echter op het aspect milieuhygiëne.

c) Aanpassingen n.a.v. verwerking inspraak en adviezen

De inspraak en adviezen hebben geleid tot een aanpassing van het ontwerpbesluit, nl.:

- Een definitie voor achtergrondgeluid wordt ingevoerd: “- *achtergrondgeluid: LA95,1h van het oorspronkelijke omgevingsgeluid*”.
- In bijlage 5.20.6.1 wordt naar analogie van bijlage 4.5.4 van titel II van het VLAREM de omschrijving van de hoofding gewijzigd in “gebiedsbestemming” in plaats van “gebiedsbestemming bij vergunning”;
- In diezelfde bijlage werd een erratum opgemerkt, nl. de opmerking onder de tabel werd niet weergegeven. Dit werd nu alsnog toegevoegd: “*Opmerking: Als een gebied valt onder twee of meer punten van de tabel dan is in dat gebied de hoogste richtwaarde van toepassing.*”

Het ontwerpbesluit en ontwerp van plan-MER werden aldus bijgesteld tot een definitief vast te stellen ontwerpbesluit en definitief plan-MER, rekening houdend met de opmerkingen, adviezen en bezwaren.

In het plan-MER werd nagegaan of de effectbeoordeling wijzigde naar aanleiding van deze aanpassingen. Uit het plan-MER blijkt dat de conclusies zoals opgenomen in het ontwerp-MER niet wijzigen ten gevolge van deze aanpassingen.

Het plan-MER werd goedgekeurd. De opmerkingen, adviezen en bezwaren werden in overweging genomen bij de beslissing tot goedkeuring van het plan-MER door het team Mer.

III. DOORWERKING MER

Uit het plan-MER blijkt dat er geen aanzienlijk milieueffecten te verwachten zijn. Het ANB gaf een gunstig advies op de discipline biodiversiteit en de passende beoordeling. Er worden geen milderende maatregelen geformuleerd.

De Vlaamse Regering houdt bij de definitieve goedkeuring van het besluit rekening met de opmerkingen, adviezen en bezwaren en met het goedgekeurde plan-MER. Voor de specifieke motivering hieromtrent wordt o.a. verwezen naar de motivering opgenomen in het besluit, het Verslag aan de Vlaamse Regering, het plan-MER, en de verwerking van het openbaar onderzoek.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het besluit heeft geen andere impact dan deze die reeds vermeld werd in de nota gevoegd bij de principiële goedkeuring (VR 2022 2810 DOC.1181/1).

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het besluit heeft geen andere impact dan deze die reeds vermeld werd in de nota gevoegd bij de principiële goedkeuring (VR 2022 2810 DOC.1181/1).

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het besluit heeft geen andere impact dan deze die reeds vermeld werd in de nota gevoegd bij de principiële goedkeuring (VR 2022 2810 DOC.1181/1).

4 VERDER TRAJECT

Voorliggend voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering zal voor advies worden overgemaakt aan de Raad van State, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft sectorale voorwaarden voor inrichtingen voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de omgeving en de natuur, te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. Het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft sectorale voorwaarden voor inrichtingen voor het opwekken van elektriciteit door middel van windenergie
2. Verslag, horend bij het voormeld ontwerpbesluit;
3. Het plan-MER, horend bij het voormeld ontwerpbesluit;
4. Advies nr. 2022-029 van de Minaraad en de SERV;
5. Advies nr. 2022-22 van de SALV;
6. Goedkeuringsverslag plan-MER;
7. Verwerkingstabel adviezen adviesinstanties (=Bijlage 3 bij het plan-MER);
8. Verwerkingstabel inspraak (=Bijlage 4 bij het plan-MER);
9. Overzichtstabel meest voorkomende inspraakcategorieën.